

HE 207/2022 vp
Hallituksen esitys eduskunnalle julkisten
työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen
järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi

Laki työllistymisen monialaisesta
edistämisestä

TYP-johtajien lausunnon tiivistelmä
Palvelupäällikkö Tarleena Rantanen

Laki työllistymisen monialaisesta edistämisestä

- Laissa säädetään
 - työllistymistä edistävästä monialaisen tuen yhteistoimintamallista (*nykyinen työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu*) ja
 - nuorten monialaisen tuen yhteispalvelusta (*Ohjaamotyyppinen toiminta*)
 - Nämä termit tulisi muotoilla selkeämmin ymmärrettäviksi ja toisistaan erottuviksi
- TYP-johtajat kiinnittävät lausunnossaan huomion siihen, turvaako uusi lainsäädäntö riittävästi työllisyyden monialaisen verkostotyöskentelyn edellytykset
- Lainsäädännön tulee mahdollistaa ja helpottaa vaikuttavaa verkostotyötä asiakkaan työllistymisen edistämiseksi
- Hallituksen esityksessä on joitain parannuksia nykyiseen ns. TYP-lakiin nähden ja lisäksi muutoksia on tehty aiemman lausuntokierroksen perusteella
- On myös heikennyksiä ja sudenkuoppia, jotka pahimmillaan saattavat vaikeuttaa monialaista työtä ja joilla on vaikutuksia asiakkaiden yhdenvertaisuuteen monialaisen tuen saatavuuden ja sisällön osalta
- Lainsäädännön tulisi luoda monialaiselle tuelle selkä rakenne, jotta verkostotyöskentely on systemaattista ja mahdollisimman vaikuttavaa sekä yhdenvertaista asiakkaille eri alueilla

Verkostoyhteistyön vaikuttavuutta edistäviä seikkoja hallituksen esityksessä

- Yhteistyösopimuksesta säätäminen työllistymistä edistävän monialaisen tuen yhteistoimintamallin osalta
 - Yhteistyösopimuksen lisääminen lainsäädäntöön on ehdottoman kannatettavaa
 - Yhteistyösopimuksen kautta on mahdollista sopia verkostotyölle rakenne, raamit ja yhteiset toimintaperiaatteet
 - Asetuksella tulee säätää tarkemmin
 - Yhteistyösopimuksen sisällöstä
 - Johtoryhmän asettamisesta, kokoonpanosta ja tehtävistä
 - Monialaisen tuen yhteistoimintamallin organisointia johtavan henkilön ja tämän varahenkilön nimeämisestä ja tehtävistä
 - Monialaiseen työhön osoitetun riittävän henkilöstön tarkemmasta määrittelystä
- Asiakkaiden tarveperusteinen ohjautuminen monialaisen tuen piiriin; työttömyyden ja työttömyysetuuden keston kriteereistä luovutaan
 - Kannatettavaa on hallituksen esityksen tarveperusteisuus työttömän monialaisen tuen piiriin ohjaamisessa
 - Asiakas pääsee monialaisen tuen piiriin varhaisemmassa ja oikea-aikaisessa vaiheessa
 - Palvelutarpeen mukaista ohjautumista olisi syytä kuvata ja määritellä tarkemmin; mitä monialaisen palvelun tarpeella tarkoitetaan, perusteet ja kriteerit monialaisen tuen tarpeelle
- Ohjaamotyyppisestä toiminnasta säätäminen lailla
 - Ohjaamotoiminta tarvitsee pysyviä rakenteita niin paikallisesti, seudullisesti kuin valtakunnallisesti

Verkostoyhteistyötä heikentäviä ja asiakkaan monialaista palvelua vaarantavia seikkoja hallituksen esityksessä 1/2

- **Monialaisen tuen yhteistoimintamallin tarkoitus ja tavoitteet tulee määritellä selkeämmin**
 - Selkeät tavoitteet velvoittaisivat ja suuntaisivat yhteistä tekemistä, mitä kautta myös esimerkiksi asiakaskohderyhmän määrittely helpottuisi
- **Palvelutarpeen mukaista ohjautumista olisi syytä kuvata ja määritellä tarkemmin**
 - Mitä tarkoittaa tarve työllistymisen edistämisen monialaiselle tuelle (tarveperusteisuus); perusteet ja kriteerit monialaisen tuen tarpeelle
 - Epäselvyys saattaa aiheuttaa erittäin vaihtelevia käytäntöjä eri alueilla sen osalta, minkä tyyppiselle kohderyhmälle monialaisen tuen palvelua tarjotaan, millä on suora vaikutus työttömien yhdenvertaisuuteen
- **Asiakasprosessin merkitystä tulisi korostaa työllistymistä edistävän monialaisen tuen osalta**
 - Verkostotyön vahvistamiseksi olisi syytä painottaa sitä, että monialaisen tuen toimijat yhdessä vastaavat tästä asiakkaan prosessin koordinoinnista, mikä edellyttää vahvaa ohjauksellista työotetta asiakastyössä
- **Monialaisen tuen asiakkuuden päättymiselle ei ole selkeitä kriteerejä**
 - Pykälässä säädettäisiin, että monialaisen tuen asiakkuus päättyy, kun työttömällä ei enää ole palvelujen yhteensovittamisen tarvetta
 - Tämä määrittely on liian avoin erityisesti yhdistettynä siihen, että työllistymistä edistävälle monialaiselle tuelle ei ole laissa määritelty varsinaista tavoitetta
 - Tarvitaan yhdenmukaisia perusteet, jotka ohjaavat kohti selkeää tavoitetta
 - Tuloksellisen työllistymisprosessin ja vaikuttavien palveluiden turvaamiseksi olisi tarkoituksenmukaista, että monialaisen palvelun asiakkaiden osalta tavoitteena olisi pitkäkestoinen positiivinen ratkaisu; työllistyminen tai koulutus
- **Yhteisten toimipisteiden poistuminen lainsäädännöstä**
 - Pahimmillaan vaikutus nykyisten paikallisten verkostorakenteiden hajoamiseen

Verkostoyhteistyötä heikentäviä ja asiakkaan monialaista palvelua vaarantavia seikkoja hallituksen esityksessä 2/2

- **Henkilöstön resursoinnista monialaisen tuen yhteistoimintamalliin säädetään liian löyhästi**
 - Työllisyyden monialainen työ on erityisosaamista vaativaa työtä, mikä tulisi lainsäädännön osaltakin näkyä henkilöstöresursoinnin määrittelyssä
 - Henkilöstöresursoinnin tueksi tarvitaan vahva ohjaus lainsäädännön kautta
 - Hallituksen esityksessä säädetään seuraavasti: *”Työvoimaviranomainen, hyvinvointialue ja Kansaneläkelaitos osoittavat monialaisen tuen yhteistoimintamalliin **palvelua tarvitsevien asiakkaiden määrä huomioon ottaen riittävän määrän henkilöstöä**”*
 - Kokonaisresursointia tulisi tarkastella esimerkiksi alueen pitkäaikaistyöttömien määrä huomioiden ja määrittää tarvittava henkilöstöresurssi suhteessa tähän (vrt. hoitajamitoitus)
 - Lisäksi alueella toimivan työllisyysalueen ja hyvinvointialueen välisen henkilöstön jakautumisen tulisi olla 50% / 50%, mikä varmistaisi tehokkaan verkostotyöskentelyn
- **Valtakunnallisesta ohjausryhmätyöskentelystä luopuminen ei ole kannatettavaa**
 - Valtakunnallinen rakenne työllisyyden monialaisen tuen ohjaamiseksi on tärkeää
 - Ministeriöiden ja muiden toimijoiden välistä yhteiskehittämistä on jatkettava ja ylläpidettävä valtakunnallista rakennetta kehittämiselle
- **Nuorten työllistymistä edistävä monialaisen tuen yhteispalvelu; hallituksen esityksen perusteella seuraavat seikat jäävät epäselväksi**
 - Keskitetäänkö myös työllistymistä edistävä monialainen tuki nuorten osalta Ohjaamoihin
 - Onko työllistymistä edistävän monialaisen tuen yhteistoimintamallin asiakastietojärjestelmä myös Ohjaamoiden käytettävissä
 - Edellytetäänkö yhteispalvelun osapuolten välillä varsinaista yhteistyösopimusta

Muita huomioita

- 10 § Monialaisen tuen yhteistoimintamallista aiheutuvien kustannusten jakautuminen
 - Hallituksen esityksen mukaan *”Muut yhteisestä toiminnasta aiheutuvat kustannukset jaetaan työvoimaviranomaisen ja hyvinvointialueen kesken **yhteistoimintamalliin osallistuvan henkilöstön määrän mukaisessa suhteessa**, elleivät työvoimaviranomainen ja hyvinvointialue toisin sovi.”*
 - Henkilöstön määrän mukainen kustannusten jakautuminen tulisi korvata määrittelyllä kustannusten jakamisesta puoliksi työvoimaviranomaisen ja hyvinvointialueen kesken
 - Yhteisten kustannusten jakaminen henkilöstön määrän perusteella johtaa herkästi monialaisen tuen henkilöstön aliresursointiin ja siihen, että työhön osoitetaan vähemmän henkilöstöä, jotta yhteiset kustannukset saadaan pienemmiksi
 - Lisäys siitä, että työvoimaviranomainen ja hyvinvointialue voivat sopia toisinkin, on kannatettava
- 12 § Monialaisen tuen yhteistoimintamallin asiakastietoaineisto ja –järjestelmä
 - Pykälän neljännessä momentissa säädetään käyttöoikeuksien myöntämisestä: *”Kehittämis- ja hallintokeskus voi myöntää käyttöoikeuden työvoimaviranomaisen, hyvinvointialueen tai kuntayhtymän palveluksessa olevalle henkilölle, joka hoitaa tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä.”*
 - Käyttöoikeus tulee voida myöntää myös Kansaneläkelaitoksen henkilölle, joka hoitaa tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä

An aerial photograph of Hämeenlinna, Finland, showing a mix of modern and traditional architecture. In the foreground, there are several red brick buildings with dark roofs. To the right, a large, modern building with a prominent, angled, reddish-brown facade stands out. In the background, a dense forest of trees with autumn foliage borders a body of water. The sky is overcast.

KIITOS

TYP-johtajat ja Kanta-Hämeen työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu

Tarleena Rantanen
Palvelupäällikkö
P. 050 467 4550
tarleena.rantanen@hameenlinna.fi

Hämeenlinnan kaupunki
Strategia- ja kehittämispalvelut
Raatihuoneenkatu 21-23, Business Park Parkki
13100 HÄMEENLINNA